№. 62. 1835.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaturdag 14 Maart.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Breda. — De belgische afgevaardigden hebben gisteren de discussien voortgezet omtrent de kwestie wegens de benoeming van het hoofd der plaatselijke besturen, wordende door den minister van binnenlandsche zaken, *de Theux*, bij een amendement in de wet op de gemeente-besturen verlangd, dat het aan het hoofd van den staat zou vrij staan, in bijzondere gevallen, deze benoeming te buiten de leden van den raad te kiezen, terwijl de oppositie de benoeming door de kiezers uit de gemeente wilde laten doen. Men is nog tot geen besluit gekomen. In deze zitting heeft de generaal *Evain* een ontwerp aangeboden voor het overdragen van het bedrag des opzigens jaars op het tegenwoordige cener som van 2,140,000 fr.

— Verscheiden vreemdelingen uit de dienst van dona *Maria* opgelagen en zich nog te Brussel ophoudende, zijn eergisteren wederom door de gendarmerie opgelicht en naar de fransche grenzen gebracht.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 100¾; Nap. 99½; Sp. perpet. 28½; 5 pCt. 27½; *Guebhard* 47⅞, ⅝; Cortes 48¾; Uitgen. 47½, ⅝, ¼; Braz. 84½.

— De Londensche berigten over België gaan tot den 9den. De bladen bielden zich voornamelijk bezig met de kwestie van de afschaffing der belasting op het mout; over het algemeen waren dezelve het eens, dat het in de tegenwoordige oogenblikken zeer onstaatkundig zou zijn, die belasting af te schaffen.

Uit Dublin werd geschreven, dat het dagblad *the Freeman's Journal* crimineel werd vervolgd wegens een geplaatst artikel over de hervorming in het kerkelijk bestuur.

In den *Hampshire Telegraph* werden berigten uit Maltha medegedeeld volgens welke de gouverneur sir *Hussey Vivian* den 24sten Februarij depeches van lord *Ponsomby* uit Konstantinopel had ontvangen, ten gevolge waarvan het engelsch eskader, ten getale van zeven schepen, onmiddellijk in zee gestoken was. Op Maltha vermoedde men de reden daarvan te zijn, dat er te Konstantinopel eene uitgebreide zamenzweering zoude ontdekt zijn en de engelsche gezant, uit vrees dat Rusland door den Sultan om bijstand mogt verzocht worden, zich gehaast had de engelsche vloot te ontbieden.

— Ter Londensche beurs van den 9den waren geteekend 3 pCt. gecons. 92; Nat. 2½ pCt. 56⅞; Cortes 68⅞; Portugal 92½; Brazil 85⅝.

FRANKRIJK.

Paris, den 10den Maart.

Het bureau der kamer van gedeputeerden heeft gisteren aan den koning eenige ontwerpen van wet overgebragt, die in de laatste zittingen werden aangenomen, en van Z. M. onder anderen een antwoord gekregen:

„Ik acht mij gelukkig MM. HH. de gelegenheid te vinden om u die de kamer van afgevaardigden vertegenwoordigt, mijne erkentelijkheid te betuigen voor de kieschheid, waarmede deze vergadering 11. zaturdag heeft gehandeld, door de interpellatien te verschuiven, die voorzeker de bezwaren van onzen toestand zouden vermeerderd hebben. En deze zijn inderdaad groot. Ik ben genoodzaakt niet alleen aan staatkundige driften weerstand te bieden, maar ook de persoonlijke gevoelens te bestrijden van eenige mannen, die den zwaren last van een ministerie niet durven torschen. Intusschen hoop ik dat wij alle deze moeijelijkheden zullen te boven komen, en voorts kunt gij verzekerd zijn, dat zich geen ander bestuur zal vormen, dan dat de meerderheid van de kamer van afgevaardigden vertegenwoordigt."

Het *Journal des Débats* meent dat de combinatie die 11. zaturdag zoude zijn aangenomen, schoon vastgesteld, en naar welke de maarschalk *Soult* aan het hoofd van het bestuur zoude worden geplaatst, reeds den volgenden dag in duigen viel, en thans geheel is ter zijde gesteld. Waarschijnlijk zoude dit het gevolg zijn van de overtuiging, dat de belangrijkste maatregelen die men voornemens was dadelijk ten uitvoer te leggen, in de kamer eenen gedachtig tegenstand zouden ontmoeten. Men wil dat deze maatregel geene andere dan de amnestie zoude zijn, waarop de maarschalk *Soult* zeer heeft aangedrongen.

— Heden middag zijn een aantal gedeputeerden, zoo bij den heer *Fulchiron*, als in de conferentiezaal, bijeen gekomen, om zich te beraden over de discussie die morgen zal moeten plaats hebben. De oppositie wilde voorstellen dat men den koning een adres zoude doen aanbieden, door eene commissie bij geheime staatsraming benoemd, doch men heeft daartegen ingebragt dat dit de te groote verkorting van de vrije keuze der kroon most worden beschouwd, en de beide vergaderingen zijn dus gescheiden, zonder eenig besluit te nemen.

Ter beurze liep het gerucht dat de koning den heer *Thiers* had opgeheden, en denzen tot minister van buitenlandsche zaken wilde aanstellen, terwijl het voorzitterschap den maarschalk *Maison*; die reeds twee jaren te St. Petersburg is, zou worden opgedragen.

— De berigten van de Spaansche grenzen vermelden niets belangrijks, dan dat de generaal *Mina* aan eenige vertrouwde personen autorisatie heeft gegeven om vrijkorpsen op te ligten.

— Heden (10 *Maart*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 106,95; op tijd 107,20; 3 pCt. kont. 79,70; op tijd 79,90; Nap. renten kont. 96,40; op tijd 96,60; Sp. perpet. 47½; 5 pCt. 28⅝; Cortes 47⅝.

NEDERLANDEN.

Breda, den 13den Maart.

De tweede klasse van het Koninklijk Nederlandsche Instituut van wetenschappen, letterkunde en schoone kunsten, zal op vrijdag den 15den dezer, te Amsterdam, eene openbare vergadering houden, onder voorzitting van den heer m^r. *J. de Kruse*, welke met dezen post, uit hoofde van het afsterven van den heer m^r. *J. D. Meyer*, voor den nog overvalden tijd van het instituutsjaar is belast.

— Men schrijft uit Vlissingen van den 6den dezer:

De koopvaardijschepen *de Kortenaer*, kapitein, *ad. Glazenier*, en *de Koophandel*, kapitein *Nieuwenberg*, beide van Batavia naar Rotterdam bestemd, zijn gisteren te Vlissingen der reede gekomen, en vervolgens naar Neuzen gezeild. In het kanaal is de blikken in den mast van de *Kortenaer* geslagen, en heeft 5 menschen aan boord gekwetst; 6 derzelve waren ligt gewond, en konden kort daarna hunnen arbeid hervatten; doch de vijfde was door den bliksem getroffen op de hoogte van het borstbeen, en de straal was toen van daar binnen het lighaam en het hoofd doorgegaan, tot onder aan de schouders, aan de gevolgen van welke verwonding de ongelukkige verleden vrijdag te Neuzen is bezweken. Aanmerkelijk is het, dat dit treffen geene de minste schade aan het schip heeft veroorzaakt, zijnde alleen in een der zeilen, langs welke het bliksemvuur opdaalt, een klein gaatje, even als dit het gebruik was, te ontdekken.

— Het vroeger door ons vermelde schip *Excelsior*, kapt. *J. Ohm*, uit van Ostindië teruggekeerd, is, na verscheiden ankers en touwen te hebben verloren, niet ver van Harlingen, door eenige lootsen dier plaats voor ƒ 600 op eene veilige ligging gebragt. — Volgens berigt van Texel uit. 8 dezer, is daags te voren op de buitenbanken van het Eijerland gestrand en in den volgenden nacht naar den Horst op Vlieland overgebragt, het van Londen naar Hamburg bestemde schip *Effort*, kapt. *W. Soenes*; het volk is gebleven. — Het smakschip *Alida*, kapt. *H. B. Drok*, van Harlingen naar Drobach gedestineerd, is den 6den dezer op het Engelsmansgat in de Oosterems gestrand, doch het volk gered.

— In de jongst ontvangene *Bataviasche Dagbladen* leest men, dat den 13den October jl., door de Indische regering maatregelen zijn vastgesteld tot verfraaijing en verbetering der hoofdplaats Batavia. Te dien einde is, onder anderen, bepaald geworden, dat in de voornaamste buurten dier stad elk erf langs den weg met worden voorzien van eene nette afscheiding, die zal moeten bestaan, waarvan het erf is bebouwd met een steenen woonhuis, dat aangelegd voor ƒ 5,000, of daarboven, uit een houten of ijzeren hek of wel pilasters met kettings verbonden, naar den smaak van den eigenaar; en voor alle andere erven, zonder onderscheid van eene nette bamboesen paggar, met houten stijlen, volgens een door den resident te geven model, waarvan niet zal mogen worden afgeweken; of wel met eene hegge van sjoelenbeomen, welke behoorlijk gesnoeid en onderhouden worden tot bevordering van den vrijen toegang. Verder is bepaald, dat alle andere, dezen voorgeschrevene opstallen achter de hierboven vermelde erven niet moeten worden geplaatst, die, voor zoo veel noodig, zullen voor-

den voorzien van openingen en toonbanken aan den binnenkant, ter uitstalling der koopwaren, van den inlandschen winkelier en kleinen handelaar; — dat de paggers en heggers zullen worden geplaatst in behoorlijke rooilijnen, eene genoegzame breedte overlatende aan de publieke wegen; voor zoo ver daartoe onteigeningen mogten noodig zijn, zullen dezelve door den resident aan de regering voorgedragen worden; — dat de wegen en oevers der rivieren door geene materialen, gereedschappen, onreinheden, of andere voorwerpen, van welken aard ook, belemmerd of ontsierd zullen worden, op verbeurte telken reize van eene boete van ƒ 10 tot ƒ 50, naar gelang van omstandigheden, ter beoordeeling van den resident, onverminderd de vergoeding der schade door de overtreding van dit gebod veroorzaakt; — dat de steenen of houten huizen, onmiddellijk aan den weg gelegen, door de eigenaars, voor zoo veel het zigtbare gedeelte betreft, in zindelijken staat zullen moeten worden onderhouden; enz.

— Uit berigten uit Smijrna van den 4den der vorige maand wordt omtrent den handel van Nederland op Smijrna, in het vorige jaar het volgende medegedeeld:

» In 1834 zijn alhier vijf Nederlandsche schepen, een Oostenrijksch en een Zweedsch schip uit de Nederlanden aangekomen; dezelve hebben gezamenlijk aangebragt 332 vaten suiker, 5 balen lakens, 55 kisten glaswerk, 238 vaatjes spijkers; 81 vaatjes koekenpannen, 547 kisten kaas, 485 vaatjes boter, 9000 stuks bakstecnen, 744 manden jenever, 41 kisten koopjes, 24 rollen kanefas, 10 zakken peper, 3879 stukken karotten, 17 vaatjes haring, 30 vaatjes ijzerwerk, 4 vaatjes koffijmolens, 8 vaatjes kamfer, 24 vaatjes droogerijen, 3 vaatjes messen, 140 korven aardappelen, 147 stuks hammen, 2 kisten slijpsteenen, 2 kisten indigo, 11 kisten tabak, 1 kist linnen, 1 kist wijn, 6 zakken muskaat-noten, en 1 zak kruid-nagelen.

» Van hier naar Nederland zijn vertrokken 7 Nederlandsche, 2 Oostenrijksche en 2 Zweedsche schepen, bestaande de gezamenlijke lading bestaande uit 47,212 dozen en kisten vijgen, 2643 vaatjes roode rozijnen, 1996 suitana id., 1146 vaatjes zwarte id., 20 korven aloin, 11 vaatjes korenten, 52 zakken komijn, 346 zakken anijs, 165 kisten opium, 31 kisten gum, 15,365 stukken palmhout, 326 balen stam, 64 balen katoen, 10 balen wol, 296 zakken pruimen, 23 balen galnoten, 140 kisten zeep, 7 balen zijde, 17 balen spenen, 25 balen tapijten, 1 baal kateenen-garens, 40 vaatjes olijfsteenen, 302 pezen hoornen, 150 stuks bonen, 10 balen tarik, 464 zakken hennepzaad, 17 zakken garst, 17 zakken spoon en 6 balen beenop.

Verder wordt in deze berigten gemeld, dat van de reede van Smijrna in 1834 vertrokken zijn, in het geheel 717 schepen, waaronder 7 Nederlandsche, 119 Oostenrijksche, 40 Sardinische, 40 Russische, 113 Engelsche, 35 Toscaansche, 35 Fransche, 22 Amerikaansche 2 Zweedsche en 304 Grieksche; zijnde deze schepen gezamenlijk bemand met 7,902 koppen, en houdende 95,455 tonnen.

— De brusselsche katoen-fabrikanten, waarbij zich ook andere aangesloten hebben, hebben Maandag, even als die van Gent, eene bijeenkomst gehouden, en dagelijks besloten eene commissie aan zich te doen toevoegen, die zich ter beschikking moet stellen van de, van wege de kamer van afgevaardigden benoemde commissie van onderzoek tot het geven der noodige inlichtingen in deze voor de belgische nijverheid zoo gewigtige aangelegenheid.

— Het belgisch bestuur schijnt zich op de uitbreiding van de meekrap-cultuur te willen toeleggen; althans de brusselsche bladen melden, dat hetzelve met een eigenaar van die planten in het Limburgsche in onderhandeling was voor de levering van eenige honderd duizende meekrap-planten, om die tot herkweeking in de overige provincien te verspreiden, men had zulks ook in vorige jaren beproefd, en bijzonder zich daarvan de beste resultaten. In het Limburgsche worden omtrent 150 akkers met meekrap beplant gevonden.

— In de Nieuw-Yorksche bladen van de helft der vorige maand wordt gemeld, dat ten gevolge van den inval van den heer *Adams* in de kamer van vertegenwoordigers, deze gunstig gestemd was geworden omtrent de gevoelens van den president ten opzigte van Frankrijk, doch dat wijl de senaat vredelievender was gezind de verschillende denkwijze dezer beide staatslighaamen omtrent de bestaande twisten met Frankrijk ten gevolge had, dat de beraadslagingen lang bestaan ten deze elkander opwogen. In dezelfde berigten wordt voorts gemeld, dat het Amerikaansch eskader in de Middellandsche zee last had bekomen naar Gibraltar te zeilen, ten einde zich niet aan eene in beslag neming in eene der fransche havens van gemelde zee bloot te stellen of wel aan eene blokkade in eene van de Spaansche havens. De kommodore *Elliot* had zijne vlag aan boord van het fregat *Constitution* gehesschen, om naar de Middellandsche zee te stevenen.

— Het getal Duitschers, die in het afgeloopen jaar van Bremen naar de vier volgende havens van Noord-Amerika, Nieuw-York, Baltimore, Philadelphia en Nieuw Orleans vertrokken zijn, bedraagt 12,545, en met degenen die zich naar Jamaica hebben ingescheept 13,050.

De londensche berigten van den 10den dezer bevestigen dat de markies *van Clanrdos* dien avond in het Hoog der Lemmenten een voorstel zoude doen tot afschaffing van de belasting op het mout. De markies behoort tot de behoudende partij, doch zijn voorstel zal waarschijnlijk door de ministers bestreden worden, daar deze geen kans zien om de gaping van 5 millioenen ponden aan te vullen, welke daardoor in 's rijks finantien zoude ontstaan. Het schijnt dat ook een gedeelte der oppositie om die reden beducht is dien maatregel door te drijven, immers de *Courier* verklaart zich daartegen, en men was den 10den te Londen vrij algemeen van gevoelen, dat het voorstel zoude verworpen worden.

De heer *Hume* heeft in eene der laatste zittingen aangekondigd dat hij op vrijdag den 13den dezer, bij gelegenheid der beraadslaging over de eerste eigenlijke begrootingswetten, zoude voorstellen om de subsidien-wetten van dien maatregel te verminderen.

De Iersche zaken zullen weldra binnen kort tot belangrijke discussien aanleiding geven.

Lord *John Russell* heeft aangekondigd dat hij den 23sten maart, zonder de voordragt der ministers af te wachten, een eigen voorstel omtrent de gevestigde kerk in Ierland doen zal, waaraan de heer *Ward* zijne ondersteuning heeft toegezegd, en dat waarschijnlijk strekken zal, om tegen den zin van het bestuur, het overschot der inkomsten van de kerk tot anders dan tot geestelijke einden te besteden.

— Men wilde dat het Engelsche eskader in de Middellandsche Zee, dat voor Maltha lag, den 7den February werkelijk bevel heeft bekomen, om zich zelfs te maken, en wel » ingevolge van omstandigheden, die van de zijde van Konstantinopel of de Dardanellen waren opgekomen, of verwacht werden dat zouden opkomen." Een ministerieel blad vindt, dat zich, ook ten deze, de opportuniteit doet gevoelen van de benoeming van lord *Londonderry* als gezant naar Rusland, daar hetzelve dien staatsman verdenkt, niet genoegzaam de Engelsche belangen te Petersburg te willen doen gelden. Dat blad schrijft niet onduidelijk aan de bemoeijingen van Rusland de » omstandigheden" toe, welke de beweging der engelsche vloot noodzakelijk heeft gemaakt.

— Brieven uit Lissabon, van den 26sten February, behelzen, dat eene verandering in het ministerie had plaats gehad. Het getal ministers is op zes gebragt. De heer de *Saldanha* is voorzitter des raads geworden, doch tevens de plaats van minister van *Binnenlandsche Zaken*, met de portefeuille van buitenlandsche zaken bekleed.

— De tijdingen van de Kaap de Goede Hoop, tot den 3den January jongstleden, luiden zeer ongunstig. De Kaffers verspreidden schrik in het geheele land, en hadden, op drie na, alle Kaffer-handelaren vermoord. Alle geestelijke zendingen waren verlaten. In de Kaapstad maakte men zich tot tegenweer gereed, voor het geval dat de Kaffers tot daar mogten doordringen.

— Men heeft in Engeland wederom berigten uit Canton tot den 22sten October loopende, doch die niets bijzonders inhouden. De overleden Britsche gezagvoerder, lord *Napier*, was met de meeste plegtigheid ter aarde besteld; de autoriteiten van Macao, alsmede de Engelsche kooplieden en ingezetenen der stad waren daarbij tegenwoordig geweest. Het verbod aan de Chineesche kooplieden van wege de Engelsche autoriteit gedaan, van de Engelsche schepen uit en in te laden, was opgeheven, zoodat weder de handelzaken te Canton een aanvang namen.

— Op de Londensche beurs van den 10den stonden de 3 pCt. cons. 92; de 3½ per. Reduct. werk. gehuld 103⅞ ⅞ en de 2½ pCt. 56¼ ⅜; Spanje 60; Portugal 92⅝.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 10den Maart.

Bij een rescript van den 27sten January, heeft Z. M. de keizer van Rusland tot ridder der St. Wladimirs orde van de 2de klasse benoemd, den generaal-majoor *Karpoff II*, tot den staf van het 1ste armee-korps behoorende.

Het Petersburger *Handelsblad* vermeldt, dat de keizer op voorstel van den minister van financien, ten bewijze van hoogstdezelfs tevredenheid, aan den heer *Hantzenbach*, een vriendelijk die in 1835 het eerst eene tulle-fabriek in Petersburg had opgerigt, eenen kostbaren met diamanten omzetten ring ten geschenke had gezonden.

— Volgens berigt uit Berlijn zal, behalve het hof, ook het gansche leger, uit hoofde van het overlijden der Keizers van Oostenrijk, gedurende den tijd van vier weken den rouw aannemen.

— Van den 4den dezer schrijft men uit Weenen:

» De 8ste Maart is voor de plegtige begrafenis van het lijk des overleden Keizers bestemd. De eerste handelingen van dien dag

vinden algemeenen bijval. De bevestiging der ministers in hunne posten, het edele vertrouwen, waarmede alle beambten van de vernieuwing van hunnen eed ontslagen werden, vervullen aan ieder met de schoonste verwachtingen. Overeenkomstig den door Keizer *Franz* op zijn sterfbed uitgedrukten wensch, zal de Aarts-hertog *Karel* de opperste leiding der militaire aangelegenheden weder op zich nemen, en de Aarts-hertog *Reinier*, Onder-koning van het Venetiaansche Lombardisch koningrijk, herwaarts komen, om met zijne groote bedrevenheid in de regeringszaken den Keizer bij te staan. Daarentegen zal de broeder van Z. Maj., de Aarts-hertog *Frans Karel*, zich als Onder-koning naar Milaan begeven.

— De Zevenbergsche afgevaardigde *Wesselenyi*, van wien men verzekert, naar Servie gevlugt, om de vervolging te ontgaan van den koninklijken fiscaal, die met een onderzoek tegen hem belast was, wegens het uitgedrukkelijk doen drukken der geheime beraadslagingen van de Zevenbergsche Standen.

— De Badensche standen zijn tegen den 28sten dezer maand bij een geroepen.

— Uit Munchen meldt men, dat aldaar uit Weenen aangekomen zijn de drie Turksche officiers, *Esed*-bey, *Ali*-aga en *Ibrahim*-aga, die zich, tot hunne militaire vorming, naar Frankrijk zullen begeven.

— De *Schwäbische Merkur* berigt uit Munchen, dat de staatsraad zich er, ten gevolge van het ontwerp ter algemeene ontwapening, met de overweging bezig hield ter zake eener vermindering van het Beijersche leger.

— Uit een onlangs in het licht verschenen reisverhaal, betreffende Hongarije, komt het volgende voor:

De bevolking bedroeg in het jaar 1832: 8,664,598 zielen, waaronder de Pesther volks-stam, ten getale van 490,920, de Bacser 428,018, de Biharer 400,927, de Neutraer 341,332, de Temeser 296,744 en de Torontaler 292,746. De [illegible] zijn: Van de steden hadden Tyrnau [illegible], Debreczin 45,375, Presburg 37,180, Maria-Theresiopel [illegible], Szegedin 32,209, Ofen 30,011, Neusatz 20,231 en [illegible] 20,069 de meeste inwoners. Kroatie en Slavonie telden te samen 877,468 ingezetenen. Het Hongaarsche littoraal heeft in twee koninklijke vrijsteden, 3 marktvlekken en 58 dorpen, 37,946 ingezetenen.

— Te Weenen waren den 3den Maart de fondsen genoteerd: 5 pCt. Metall. 99¼; 4 pCt. 92; Bank-actien 1275.

Staatkundige denkwijze van Cicero:

Het is niet genoeg dengd te hebben, gelijk men eenige kunst zich heeft eigen gemaakt: men moet er gebruik van maken.

Cicero. De republ. Lib. II. Cap. 2.

Het Vaderland heeft ons niet met die bedoeling het leven en de aanleiding geschonken, dat het als het ware geen voedsel van ons moet verwachten, en dat het blootelijk onze genoegens dienende, eene veilige gelegenheid voor ongelooglijkheid en eene voor ongestoorde rust geschikte plaats zonde bezitten; maar dat het meeste en aanzienlijkste gedeelte onzer zielskracht, onzer geestvermogens [illegible] dat derzelfs voortgelaan hetzelve zoude zijn verwerven [illegible] en voor ons eigen gebruik zoo veel alsdan zoude, als het minder zoude behoeven.

Idem. Cap. IV.

Dit is mijns achtens bij niemand vreemd voorgekomen in de gesprekken van kundige menschen, dat die zelfde personen, die optekennen de kunst te verstaan om op eene effene zee te sturen, omdat zij het nooit geleerd hebben, geen gracht hebben zulks aan te leeren, openlijk verklaren, het roer te zullen in handen nemen, bij het woeden der baren.

Idem. Cap. VI.

Ik ben van oordeel, dat een wijs man geenszins moet nalaten, om zich met de behandeling der algemeene zaken bekend te maken, daarom, omdat hij eerst dan alles zoude moeten onderzoeken, daar hij niet weet, of deze hem soms te stade zoude komen.

Idem, eodem.

Daar is niets, waardoor de menschelijke natuur meer die der goden nabijkomt, dan door nieuwe staten te stichten, of de *reeds gestichte te bewaren.*

Idem. Cap. VII.

Wat is toch voortreffelijker dan (wanneer de deugd den Staat regeert) als hij, die over anderen regeert, zelf aan geene begeerlijkheid dienstbaar is; dat hij in elke aangelegenheid hij ook de burgers opvoede, hij al die belangen [illegible] omhelst, dat hij den volke geene wetten voorschrijft, waarnaar hijzelf niet gehoorzaamt; en die zijn eigen leven als voorbeeld van naleving den huisgenoote medeburgers voorstelt.

Idem. Cap. XXXIV.

Toen sprak Lentulus: [illegible], welke van deze drie soorten van regeringsvormen (de koninklijke, de adel- of de volksregering) zoudt gij de beste vinden? Scipio: [illegible] en te dien, welke van deze drie oordeelt gij de beste; omdat ik geene dezer soorten op zich zelve goedkeur; en dat ik boven alle die bijzondere soorten slechts eene zoodanige zoude beamen, welke uit die alle ware te zamen gesteld. Doch indien ik slechts van deze drie moest kiezen, dan zoude ik boven alle de koninklijke regering aanprijzen. Zij binden ons, de Vorsten door toegenegenheid; de aanzienlijken door beleid, en het volk door de vrijheid; zoodat het bij vergelijking *toch* moeijelijk is te bepalen, wat men liefst wil.

Idem. Cap. XXXV.

Wanneer de onverzadelijke naar vrijheid dorstende keel des Volks ongelescht blijft, en van verkeerde middelen gebruik gemaakt hebbende, niet naar eene gematigde, maar eene al te onvermengde vrijheid in den dorst heeft ingezogen, den vervolgt, beschimpt en beschuldigt het zijne overheden en voornamsten, tenzij deze bij uitstek gedienstig hetzelve ruimschoots de vrijheid uitmeten; en dan noemt het de magtigen, koningen en dingelanden. Zij, die dan de vorsten dienen, worden door dat volk heerszuchtig en vrijwillige slaven genoemd; maar aan hen, die in hun overheidsambt aan de ambteloozen willen gelijk zijn, of aan die ambteloozen, die zorgdragen dat er geen verschil tusschen de overheid en de ambteloozen bestaat, zwaait het loftuitingen toe en kroont het met eere; enz.

Idem. Cap. XLIII.

Uit die overmatige vrijheid spruit de dwingelandij, en deze is de onregtmatigste en hardste slavernij.

Idem. Cap. XLIV.

Daar dit nu alzoo is, zoo is mijns oordeels, de koninklijke regeringsvorm verre weg de beste van deze drie soorten; boven de koninklijke echter zal die vorm de voorkeur wegdragen, waarbij uit de drie beste regeringsvormen het beste is geregeld en gematigd. Het heeft toch iets aanbevelens, dat in de algemeene zaken iets uitstekends en koninklijker zij; dat, [illegible] het gezag der vermogenden iets is toebedeeld; eindelijk dat ook sommige zaken aan het oordeel en den wil des Volks overgelaten zijn.

Idem. Cap. XLV.

ALLERLEI.

De *Courrier Belge* kan maar niet vergeten, dat vorst *Leopold* de gewoonte heeft aangenomen, om bij de opening der Belgische kamers zijne aanspraak met gedekten hoofde te doen. Bij elke gelegenheid, dat er in zijne kolommen sprake is van de verkrachting der Belgische constitutie of over de een of andere aanranding van de souvereine regten des volks — in het voorbijgaan moge het herhaald worden, dat in het vrije Belgie zulke gelegenheden zich nog al menigvuldig voordoen, — dan speelt de vorstelijke hoed eene aanzienlijke rol onder de g r i e v e n, welke de *Courrier* op het veld zijner polemiek den volke vertoont. Bij gelegenheid dat hij onlangs hierop terugkwam, zeide hij: » hoe *hoog* een constitutionele koning in de hierarchie der rangen ook geplaatst is, het volk staat daarin nog *hooger* aangeschreven: de koning dient alzoo de vertegenwoordigers van dat hooger geplaatste volk, met *eerbied*, en dus met *ongedekten hoofde* aan te spreken.

Deze twist om een prerogatief herinnert ons de volgende anecdote uit het leven van *George III*. Zijne Britannische Majesteit had namelijk eens in het hoofd gekregen, om de gemeente-scholen in de omstreken van Windsor te gaan bezoeken. Bij een dezer wandelingen komt hij te Maidenheath; hij wordt daar aan de deur van het schoolgebouw zeer eerbiedig door den schoolmeester ontvangen, en door dezen met ongedekten hoofde en met niet weinig pedante buigingen in de leerzaal geleid. De schoolmonarch ziende dat Z. M. den hoed op het hoofd hield, gebaarde ook naar den zijnen en dekte zich eveneens, met verlating van zijnen hoed. Zulks viel den koning in 't oog, doch hij zweeg over de zaak. Zoodra echter de A B C koning Z. M. uitgeleide deed, vroeg deze hem, waarom hij zich zoo meesterlijk gedekt had. » Sire" — was het antwoord — » dat heb ik voor de jongens gedaan, want zoodra de kleine spitsbroeven slechts eenmaal hadden opgemerkt, dat er in *mijn* rijk een persoon geweest ware, die hooger in rang was dan ik, — mijne regering ware uit geweest." De koning lachte, en wenschte Maidenheath geluk met zulk een verstandigen en gevatten leeraar der jeugd.

Vrolijk heeft vorst *Leopold* zich deze anecdote herinnerd, toen hij in het tweede jaar van zijn bewind gedekt den volke aanspak. (Het eerste jaar had hij bij de opening der kamers de aanspraak met ongedekten hoofde gedaan.) Ingeval kunnen wij om de zeer onmogelijk echter de aanmerking des konings van Engeland met betrekking den leermeester, op den gezagvoerder in België toepassen.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Kanaal, dat de Rhone met den Rijn verbindt. — De *Société industrielle* te Mulhausen heeft in hare algemeene vergadering van 28 Mei 1834 besloten eene inteekening te openen tot oprigting van een monument, waardoor de daarstelling en bevaarbaarmaking van het kanaal, dat de Rhonemonni den Rijn vereenigt, vereeuwigd, en den met de uitvoering onledig geweest zijnde Ingenieur, een gedenkteeken gesteld zal worden. Het monument zal op het Isle Napoleon, bij hetwelk zich 3 armen van het kanaal met elkander vereenigen, worden opgevoerd. Er is eene mededeeling tot plaats voor dit monument opengesteld, den vervaardiger van het

hetwelk de goedkeuring der maatschappij wegdraagt, wordt eene gouden medaille toegewezen. — In dezelfde zitting wees ook de Maatschappij hare gouden medaille toe aan den Heer Mossérk, Hoofd-Ingenieur van het noordelijk gedeelte des kanaals, wien men hoofdzakelijk de uitvoering der streek van Haaringen tot Straatsburg, die wegens de verplaatsing van het water zoo moeijelijk was, te danken heeft.

Nieuwe vervaardiging van het oude Papyrus-papier. — De Heer Jomard toonde der Maatschappij van Aanmoediging te Parijs onlangs aan, dat het een' Engelschman gelukt was, uit dezelfde plant, waaruit de oude Egyptenaren hunne Papyrusrollen bereidden, namelijk uit de *Cyperus Papyrus L.*, papier te maken. Van welke soort dit nieuwe papier is, en of de bereiding met die van het Chineesche papier als onderscheidene biessoorten overeenkomst heeft, wordt niet gezegd. Voor de zuidelijke landen, alwaar de Papyrus-plant in overvloed groeit, zoude deze ontdekking van groot gewigt kunnen zijn.

Gebruik van steenkolenteer. — Nabij Londen is eene fabrijk, welke het steenkolenteer van de gas-verlichting, waarvan het gallon van 10 pond duitsch 5 Cents kost, verwerkt, en daaruit roet, vernis en olie bekomt. Het teer wordt van het ammoniachoudend water gescheiden, gedestilleerd, en daardoor aanvankelijk eene olie, later eene gele korrelige zelfstandigheid ter dikte van boter, uit ongezuiverd naphtalin bestaande, verkregen; in het oogenblik, dat het naphtalin zich vertoont, moet men van tijd tot tijd de monding der slangpijp onderzoeken, opdat zij niet verstopt geraake. Als men het naphtalin niet gebruiken kan, houdt men met destilleren op. Het overblijvende in den destilleerkolf kan tot vernissen, zegellak enz. gebruikt worden. De eerst overgehaalde olie wordt nog eens gedestilleerd, waardoor men ongekleurd steenkolenteer bekomt. Hierbij blijft eene zwarte ligt uitdroogende olie achter, welke alleen of met roet, fraaije vernissen verschaft. Het naphtalin geeft in gesloten schoorsteenen, of in grootelichtdigt gesloten vertrekken, verbrand, zeer goed roet. Van roet kost het pond ongeveer 90 Cents, van zwart vernis 2½ Cent, (op ijzer wordt het koud opgelegd), en van de olie of naphta het gallon 2 Guld. 10 Cents. Het laatste dient hoofdzakelijk tot het oplossen van vederbars (elastieke gom, kautschuk). Deze fabriek zal niet ligt gebrek aan steenkolenteer hebben; daar Londen alleen 200,000 gaslichten heeft.

Kalfspooten geëvoogd te bewaren. — Men kookt dezelve ¼ of ½ uur in water, haalt de beenderen, snijdt het gelatineuze van de beenen af, hetwelk men met zijde legt, kookt ze vervolgens op nieuw 10 tot 15 minuten in water, om het vet er af te krijgen, en brengt ze nog warm onder eene pers, waarmede men ze zoo sterk perst, dat zij geheel vlak of plat blijven en der lucht eene groote oppervlakte aanbieden. Alsdan laat men ze 14 tot 20 dagen afwisselend in een droogvertrek en in de opene lucht droogen. De aldus gedroogde kalfspooten worden, bij het koken, zoo week, als de versche, als men ze namelijk voor het koken 12 uren in koud water laat weeken, en zijn doswegens zeer geschikt tot het approvianderen van schepen en vestingen, alsmede tot verzending naar groote steden, uit zulke afgelegene plaatsen, waar de kalfspooten weinig kosten. Dr. Chenbaux, die bovenstaande behandeling bekend maakte, bekwam daarvoor in 1834, van de Maatschappij tot Aanmoediging te Parijs, eene zilveren medaille.

Aantal der arbeiders in de Engelsche steenkolenmijnen omgekomen. Volgens officiele opgaven hebben in de steenkolenmijnen van Engeland en Wallis sedert het jaar 1810, dat is, in 24 jaar, niet minder dan 1028 menschen op eene ongelukkige wijze het leven verloren. Hoe groot dit aantal ook is, zoo zijn de talrijke verongelukten in de grootekooldistrikten van Durham en Worcester niet eens daaronder begrepen; dewijl uit die streken geene volkomene berigten inkwamen.

Looddraad tot het aanbinden der takken van leiboomen. De heer S. Ratier geeft looddraden als de beste en voordeeligste stof op, om de takken van leiboomen vast te binden. Hij meent, dat elke tuinier en landhuishoudkundige deze looddraden ter dikte, die hij hoodig heeft, gemakkelijk zelf maken kan, als hij zich een trekijzer van 7 tot 8 duim lange en 1½ duim breede, dat met omtrent 50 gaten van verschillende grootte voorzien is, wil aanschaffen. Hij ten minste bewerkstelligt dit, door van eene looden plaat van 1 tot 2 linien dikte met eene schaar reepen af te snijden, welke hij, na dezelve aan het einde behoorlijk toegepunt te hebben, met eene tangetang door de gaten van het trekijzer trekt. Men houdt deze stof, waarop een tegenstuk te Lorient in Frankrijk gekomen is, voor zoo voortreffelijk, dat de uitgever van dezelve voornemens is, zich daarop octrooi te laten verleenen.

---

* * A. B. VAN DER VIES en L. A. KESSER, Makelaars, zullen, op Woensdag den 18den Maart 1835, des avonds ten zes ure, in den Beurtengroot in de Nes te Amsterdam, Verkoopen:

Eene partij van 155 balen Spaansche, Portugeesche, Duitsche, Italiensche, Munstersche en Hollandsche SCHEER-, SLOOT- en KAMWOL, alsmede 2 balen Fijn Orus KAMEELHAAR, 18 balen Fijn Persiaansch PAARDENHAAR en 2 balen Hamburger KRULHAAR, bij kavelingen, als bij partije wordt aangewezen en zoo als die daags voor en op den Verkoopdag van 's morgens 9 tot 's middags 4 ure, op de daarbij vermelde ligplaatsen voor een ieder zijn te zien.

---

* * H. S. STRAATMAN, Apotheker te 's Bosch, is te bekomen, VERITABLE ROB ANTI-SYPHILITIQUE DE LAFFECTEUR DE PARIJS, dat die geheele verkeerd aan zijn doel beantwoordt, door de beste getuigenissen van Heeren Doctoren en Gebruikers bevestigd worden.

Bij Bovengemelde is ook te bekomen PARAGUAY-ROUX tegen Tandpijn. Prospectus *gratis*. Brieven *franco*.

---

* * Bij M. MOURIT, Steendrukker te 's Bosch, zijn van de pers gekomen, twee Platen (als proeve) van een door hem bij Inteekening uit te geven werk, getiteld:

HERINNERINGEN UIT NOORD-BRABAND

IN DE JAREN 1830—1834.

Dit Werk, hetwelk hoofdzakelijk bestemd is voor hunne, die door de jongste gebeurtenissen eenige betrekking op deze provincie hebben gekregen, zal bij eenige nog de nog in dienst of naar hunne haardsteden teruggekeerd zijnde Schutters en andere Militairen, evenzeer als voor de Ingezetenen dezer provincie, belangrijk zijn.

Hetzelve zal, volgens het Bericht van Inteekening, bestaan in 24, met de meeste zorg op steen getekende, Platen, de voornaamste gezigten dezer provincie voorstellende, hetwelk iedere twee maanden eene Aflevering van 4 Platen het licht zal zien.

De prijs van iedere Aflevering bij Inteekening is op fijn velin papier *f* 4,50, op chineesch papier *f* 5,00.

De Uitgever heeft deze, reeds door Z. M. den Koning en een aantal andere Inteekenaren, met veel aangemoedigde onderneming zijnde Landgenooten niet zullende bij dien dit bepraald later om dezelve zoo belangrijk als mogelijk te maken, tot welken einde hij diegenen tot medewerking daartoe uitnoodigt, die gedurende hun verblijf in deze provincie voor bovengenoemd werk geschikte Schetsen hebben vervaardigd; zulkoode van alle gepaste bijdragen, of aanwijzingen van belangrijke gezigten, een dankbaar gebruik worden gemaakt.

De Inteekening is opengesteld tot 1° April aanstaande, behalve bij den Uitgever, bij BROESE & COMP., Boekh. te Breda en verder bij de voornaamste Boek- en Kunsthandelaars Des Rijks, bij wien bovengenoemde Platen, benevens Lijst en Prijs van Inteekening voorhanden zijn.

BIJ BROESE & COMP., TE BREDA,

IS VERKRIJGBAAR:

W. VAN HOUTEN, WISKUNDIGE AARDRIJKSBESCHRIJVING, 1 deeltje in kl. 8°.

Waarvan de prijs is, in 't Hollandsch en in 't Engelsch, in eenen band *f* 1,50; in 't Hollandsch of Engelsch apart *f* 0,75.

Met dit werkje in een' beknopten en duidelijken stijl in 359 vragen en antwoorden, bedoelt de schrijver den lezer niet alleen een goed denkbeeld van Aardrijkskunde, maar ook van Steere- en Zeevaartkunde te geven; hoedit het voorstaande als een zeer nuttig en leerzaam werkje ook ter beoefening der Engelsche taal te beschouwen is.

Voorts zijn nog bij denzelfden uitgever uit de beide volgende werkjes van denzelfden schrijver:

HET STOOMWERKTUIG, deszelfs oorsprong, voortgang en zamenstelling beschreven en toegepast op Fabrieken, Stoomboten en Stoomrijtuigen, opgehelderd door twee lithographische plaatjes, 1 deel in 12° *f* 1,50.

DE BALANS, of duidelijke voorstelling van de wijze van zamenstelling, de werking, de zuiverheid en de oorzaken van onzuiverheid van dit in zoo vele opzigten allerbelangrijkst en onmisbaar Werktuig, opgehelderd met eene daartoe vervaardigde plaat *f* 0,30.

Nog is bij bovengemelden voorhanden:

Een UITGEBREID ASSORTIMENT van de beste en nieuwe *MUZIEKSTUKKEN* voor Piano, Guitare, Viool, Fluit en Zang van de voornaamste meesters.

Beurs-prijs der Effecten, te Amsterdam.

DONDERDAG, *den 12den Maart.*

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Laatste koers.			Laagste koers.	Hoogste koers.	Laatste koers.
NEDERLAND. pCt.					pCt.			
VWerk.Schuld	2½ 55⅞	55⅞	56 5/16	Certificat	1824 5	99		
dito dito	5 101⅛			Obl. te Lond.	5			
Uitgestel. dito.	1 1/16	1 1/16	1 1/16	Cert. te Hamb.	5			
Kansbill. dito.	25 25/16	25⅞	25⅞	Ins. in Assig	6	70⅝		
Amort. Syndl.	4 95⅝			Certific. dito.	6	71		
Dito dito	3½ 79⅝			POLEN.				
Schatkistbill.	4			Aand. L. f. 300				
Oorlogslast.	5 100 1/16			PRUISSEN.				
Leening 1831.	6			Dito dito R. 50.		114¼		
Hand.-Maats.	4½ 107¼	108⅛	107¾	Neg. L. 1830.	4			
FRANKRIJK.				OOSTENRIJK.				
Ins. Grootb.	3			Aand. E. *f* 100.				
ENGELAND.				Dito dito	250	826		
Dito p. 12 Aug.				Metalliek.	5	99⅜	99¼	99⅜
SPANJE.				Dito Lgen.	5			
Certific. Amst.	5 48	48¼	48	Dito		55⅛	55¼	
Dito *f* 1000.	3 27⅞	28	27⅞	Obl. *Gall&C.*	5			
Uitg. 3 pc. Sch.	5 17⅛	17⅜	17⅜	Dito.	4	91		
Cert. B. Lond.	5 47⅞	48	47⅞	WEEN. B. act.	3			
NAPELS.				N. Ween. Aand.		716	717	716
Certific. *La Sch*	5 90			Dundarrien				
Dito *Falc.&C.*	5 91			Leening Lond.	3			
Leen. Lond. *R.*	5			BRAZILIEN.				
RUSLAND.				Dito *Reisch.*	5	85⅜	85½	85⅝
Obl. *Hope* 1798	5 103¼	103⅝		GRIEKSCHE.				
Dito 1822	5 103⅞			Dito te Lond.	5			

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.